

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันอังคาร ที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มาร่วมมือกันทำงานนี้มาเป็นเวลานาน ที่เริ่มทำเองก็ประมาณ ๓๐ ปีเศษ แต่ที่ได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทำงานในลักษณะนี้ คือดูแลนักเรียนนั้น เป็นเวลา ๔๐ ปีเศษแล้ว งานนี้เป็นงานที่ตั้งใจพยายามให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ แต่จะทำคนเดียวก็ไม่ได้ และคิดว่าที่ทำสำเร็จมาถึงขั้นนี้เป็นเพราะได้รับความร่วมมือความช่วยเหลือจากทุกท่าน ส่วนหนึ่งก็อยู่ในที่นี้ ส่วนหนึ่งไม่ได้อยู่ในที่นี้ หรือบางส่วนก็ล่องลับไปแล้ว ตลอดเวลาได้นึกถึงท่านเหล่านี้ที่มาช่วยเหลือ

ในขั้นนี้เห็นได้ว่าทำงานมาอย่างน้อย ๓๐ กว่าปีแล้ว ย่อมมีสิ่งที่ยากลำบาก แต่ยังมีบริเวณพื้นที่ที่เข้าถึงได้ยากและยังลำบากยากจน ก็พยายามที่จะทำให้ดีขึ้นในเรื่องเก่า ๆ คือเรื่องโภชนาการ อาหาร และสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้มีสุขภาพดี ได้รับความรู้ที่จะดูแลสุขภาพ ที่จะไปช่วยเหลือครอบครัวตนเองได้ ทั้งพ่อแม่ พี่น้อง ยังจะต้องทำอยู่ อีกอย่างหนึ่งเรื่องการศึกษา ตอนแรกจุดมุ่งหมายเดิมให้อ่านออกเขียนได้ ให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ยังมีโครงการที่พยายามเน้น เช่น เรื่องอนามัย สุขาภิบาล น้ำสะอาด ความสะอาดของโรงครัว มีที่พักที่ดี ทั้งที่พักครูและที่พักนักเรียน ไม่มีขยะเลอะเทอะ ห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาดตามมาตรฐาน เป็นเรื่องที่จะต้องพยายามกันต่อไป

อีกอย่างคือ ในชุมชนหรือครอบครัว ความตั้งใจมีอยู่ว่าไม่ใช่แค่พัฒนาโรงเรียนเท่านั้น แต่เมื่อโรงเรียนดีแล้วก็เป็นจุดที่ขยายโอกาส และขยายความรู้การปฏิบัติงานเข้าไปในชุมชน นอกจากให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือแล้ว ก็ต้องปฏิบัติการในชุมชน เช่น งานเกษตร เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์ หรืออุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมขนาดเล็ก ก็สามารถให้ชุมชนปฏิบัติงานอุตสาหกรรมนั้นได้ เพราะเป็นที่ที่เราเข้าไปเห็นเข้าไปถึง อะไรที่ยังไม่ดียังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรเราก็ต้องทำ หรือว่าก้าวหน้าแล้ว ก็ต้องให้ก้าวหน้าหรือดียิ่งขึ้น ให้ทุกคนพร้อมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย ด้านความอยู่เย็นเป็นสุข ด้านจริยธรรมก็เป็นเรื่องสำคัญ

ส่วนเรื่องโรงเรียน เช่นโรงเรียนมัธยมที่ขึ้นไปอีกชั้นแล้ว มีหลายแห่งได้รับความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากหน่วยราชการต่าง ๆ สถานศึกษาระดับสูงต่าง ๆ มาช่วยสอนพัฒนาให้ทุกคน เรียกได้ว่าไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน อยู่ในบ้านตัวเอง หรือว่าบางคนอาจจะมีความบกพร่องทางร่างกาย เช่น ตามองไม่เห็น หูไม่ได้ยิน เราก็หวังว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน ซึ่งฟังดูแล้วทุก ๆ อย่างก็อาจจะเป็นเรื่องในอุดมคติ แต่ว่าเป็นเป้าที่เราจะต้องทำให้ได้ในระดับหนึ่ง

วิชาต่าง ๆ เช่นวิชาภาษา ไม่ว่าจะภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอื่น ๆ วิชาทางด้านสังคมศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ก็เป็นเรื่องที่สำคัญทั้งนั้น รวมทั้งงานศิลปะต่าง ๆ เพราะว่าศิลปะหรือวัฒนธรรมนั้น เป็นเรื่องที่ทำให้เราเป็นตัวเป็นตนขึ้นมา ถ้าพัฒนาให้ดีหรือไม่ทำลายศิลปวัฒนธรรม ถือว่ามีความมั่นคงในชีวิตไปขั้นหนึ่ง

ตอนนี้พยายามส่งเสริมพัฒนาทั้งนักเรียนและครูผู้สอน ซึ่งพยายามแนะนำเสมอว่า ไม่ใช่ครูผู้สอนเรียนจบวิชาครูเรียนจบวิชาในเนื้อหามาแล้วจะอยู่กับที่แค่นั้น ต้องพัฒนาตัวเอง ยิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ เพราะว่าโลกหมุนก้าวหน้าไปหรือเปลี่ยนแปลงไป เราก็ต้องให้ทันเหตุการณ์ในโลกนี้ ทั้งเรื่องในโรงเรียน เรื่องกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ติดกับโรงเรียน

นอกจากนี้ อย่างที่ท่านกรมวังผู้ใหญ่พูดว่าได้ไปช่วยนอกประเทศ ซึ่งทำมาได้ระยะหนึ่งแล้ว ขอให้ภาคภูมิใจว่าโรงเรียนของเรา ทั้งที่เป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือกรุงเทพมหานคร ได้เป็นสถานที่ฝึกอบรมครูงานของบุคคลจากต่างประเทศ เช่น ครู อาจารย์ แพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ มีบุคคลหลายประเภทจากต่างประเทศได้มาศึกษาดูงานจากเรา และทางเราก็ไปแนะนำ ที่เราไปเราจะไปดูว่าพื้นที่เป็นอย่างไร ถ้าพื้นที่หรือสิ่งแวดล้อมต่างกัน อาจจะทำให้เหมือนที่เราทำไม่ได้ทุกประการ แต่ว่าตามที่เรามีประสบการณ์อยู่เราอาจจะพอให้ความคิดเห็นได้ ล่าสุดที่ทำมาประมาณไม่กี่เดือนนี้ เมื่อต้นปีนี้ ประเทศใหม่ที่เราได้เข้าไปที่ติมอร์-เลสเต เป็นประเทศอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แยกมาจากประเทศอินโดนีเซีย ยังไม่ได้เข้าอาเซียน เขาอยากเข้าอาเซียนมาก เขารบกันอยู่นาน ถึงจะเลิกรบมา ๑๐ ปีแล้ว แต่สภาพชีวิตความเป็นอยู่หลาย ๆ อย่างยังไม่ดีพอ เขาเชิญไป และได้เข้าไปพูดให้ทุกคนฟัง ในสภาผู้แทนราษฎร มีทั้งนายกรัฐมนตรีไปจนถึงประธานสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุก ๆ พรรค ก็ฟังและพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รู้สึกเขามีความพยายาม บอกเขาว่า ที่เห็นนี้ประเทศเขาเป็นประเทศที่เหมาะสมที่สหประชาชาติ FAO จะเริ่มโครงการความหิวโหย ชื่อโครงการความหิวโหยเป็นศูนย์ หมายความว่าไม่ให้หิวโหยอีก หิวโหยในที่นี้หมายความว่า การขาดอาหารอันควร อย่างเราถึงว่าจะมีอาหารเต็มไปหมดและอ้วนแล้ว แต่มักจะหิวอยู่

ตลอดเวลา ที่เขากล่าวไม่ใช่ในความหมายนี้ แต่หมายความว่า จะไม่ให้ใครอยู่ในสภาพหิวโหย จากความยากจนอีกต่อไป เท่าที่ไปดูหน่วยงานต่าง ๆ ของเขา เช่น ทางด้านการศึกษา การสาธารณสุข การเกษตร เขาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่พยายามจะช่วยกัน ปัญหาคืองบประมาณน้อยมาก ที่ไปให้บ้างโดยอาศัยสถานเอกอัครราชทูตที่นั่นประสานงาน ไปเห็นว่านักเรียนซึ่งเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้วเราอาจจะมีสภาพลักษณะนี้อยู่บ้าง แต่ในขณะนี้แทบจะไม่เห็นคือสุขภาพไม่ดี อาหารไม่พอเพียง ตอนนีเขาระดมหรือรื้อเงินที่จะทำการเกษตรโดยคำแนะนำของเรา ในทางสุขภาพ เขาก็จัดการล้างโรงเรียน ทางสถานทูตเราไปจัดการอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการล้าง ซึ่งก็ยังมีไม่เพียงพอ น้ำยาล้างอะไรต่าง ๆ เราช่วยทำอาคารให้ถูกสุขลักษณะ มีห้องสมุด หรือห้องที่ใช้เรียนหนังสือมีตึกเกินไป ห้องน้ำไม่ได้ไปตรวจแต่ว่ามีกลิ่นออกมา ในลักษณะนี้ อุปกรณ์เครื่องมือยังไม่มี อาหารก็อาหารปลอดภัยอาหารดี งบประมาณรายหัวเขาน้อยกว่ารายหัวของเราอีก บางอย่างภาษาชนะ ซึ่งเราดูแล้วก็ไม่แน่ใจว่าเป็นภาษาชนะที่ปลอดภัยจากสารเคมี เราเคยมีเหมือนกัน เช่น อาจจะมีโลหะเป็นพิษที่ออกมาเมื่อโดนอาหารร้อน เราต้องระวังเรื่องพวกนี้ เรียกว่าเป็นไปด้วยดี ก็ถือว่าเราทุกคนทำดีแล้วและมีความรู้แล้ว จะเป็นบุญกุศลที่เราทำร่วมกัน และเขาก็ไม่เชื่อว่าจะเปิดรับเราอย่างเดียว โครงสร้างเขาคือมาก ได้ไปพูดว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่ FAO มาจัดงานนี้เริ่มขับเคลื่อนโครงการนี้ เพราะเห็นว่าคุณสมบัติความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ เช่น ท่านนายกรัฐมนตรี ท่านประธานสภาเอาใจใส่จริงจัง และเจ้าหน้าที่จากกระทรวงต่าง ๆ เอาใจใส่ในเรื่องข้อมูล ในเรื่องที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจังเป็นตัวอย่าง แต่เรื่องการขาดแคลนเราก็ต้องช่วย ๆ กัน ประเทศไทยต้องถือว่าเป็นที่น่าภาคภูมิใจที่เราได้รับความไว้วางใจให้ทำงานนี้ เป็นเรื่องดี

สำหรับนักเรียน การที่ได้อยู่ในโครงการนี้ตั้งแต่เล็ก หวังว่าจะได้ศึกษาวิธีการต่างๆ นอกจากที่อยู่ในหนังสือเรียนแล้ว วิธีการปฏิบัติ เช่น การผลิตไฟฟ้าที่จะใช้ การใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย หรือผลิตอาหาร หรืองานต่าง ๆ อาจจะทำมาบูรณาการได้กับวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ และวิชาอื่นๆ ที่ต้องเรียนหลายอย่าง และต่อมาน่าจะใช้ในชีวิตประจำวันได้ หวังว่าทุกคนจะตั้งใจ แม้บางคนอาจจะเห็นว่าวิชาที่เรียน ยิ่งเรียนยิ่งยาก ไม่สามารถที่จะท้อใจ ไม่ควรจะทำ ควรจะพยายามเต็มความสามารถ ในที่สุดก็จะพิจารณาหันไปทางที่ตัวถนัดและสนใจ มีใจรัก ต่อไปก็จะทำประโยชน์ได้ นี่เล่าจากประสบการณ์ที่ไม่ใช่จะให้ทุนหรือช่วยทุนนักเรียนไทยเท่านั้น นักเรียนในต่างประเทศก็ช่วยทุนเขา นักเรียนไทยที่ไปเรียนที่ให้ทุน ส่วนใหญ่จะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีและเรียนได้สูงขึ้น ๆ บางคนกลับมาประกอบอาชีพเป็นอาชีพที่ดี ทั้งนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารหรือไม่ทุรกันดาร ครอบครัวที่ยากจนของชาวต่างประเทศ เช่น ชาวจีน เขาก็ตั้งใจเรียน พอเรียนจบแล้วเขายกมือไหว้ขอบคุณที่ได้ไปตั้งโครงการเล็ก ๆ ของเขาช่วยเหลือคนจีนที่ยังลำบากอยู่ เป็นการขยายสอนไปเรื่อย ๆ อย่างน้อยแนวความคิด

ที่ว่าถ้าเราพอจะทำได้ ก็จะทำให้คนอื่นได้ดียิ่งขึ้นไป เขามาเล่าให้ฟังก็ชื่นชมกับเขาด้วย
ระหว่างที่เป็นนักเรียนก็ทำดีได้หลายอย่าง ที่ดีที่สุดก็ตั้งใจเรียน ประพฤติตัวให้ดี ทำอะไรให้
ถูกต้อง จะได้เป็นที่ชื่นชมของทางโรงเรียน ของผู้ปกครองพ่อแม่ และของทุกคนที่ทำโครงการ

หวังว่าทุกท่านจะได้ผลของบุญกุศลที่ทำความดี และที่เด็ก ๆ ได้แบ่งผลบุญผลกุศลให้
รู้สึกปลื้มใจมาก หวังว่าสิ่งดี ๆ ที่ทุกคนทำจะตอบสนองให้ทุกคนมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป
มีสุขภาพดีทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต ประสบความสำเร็จทุก ๆ ประการ

